

Een CV in tien *lieux de mémoire*

Wie je bent wordt deels bepaald door waar je hebt gewoond en gewerkt. Bij wijze van alternatief CV daarom een overzicht van plaatsen waaraan ik sterke herinneringen heb.

- 1962-1967 Mijnsherenlaan, Rotterdam (Tarwewijk). Het eerste ouderlijk huis waaraan ik herinneringen bewaar was een appartement op de vierde verdieping in een huizenblok dat aan de achterzijde uitziet op de Dordtselaan. Mijn ouders zijn gevlucht wegens gezinsuitbreiding én de aanleg van het bovengrondse metroviaduct. Dat metroviaduct heeft het aanzien van de Mijnsherenlaan voorgoed bedorven. Eigenlijk had de metro pas bij Zuidplein bovengronds moeten komen, maar daar zal toen wel geen geld voor zijn geweest.
- 1961-1968 Veenhoeve, Dordtsestraatweg, Rotterdam (Lombardijen). De boerderij van mijn grootvader, die moest wijken voor de aanleg van Lombardijen. Er staan langs de huidige Spinozaweg nog steeds een paar bomen uit de voormalige boomgaard. Als ik naar mijn oma fiets (die woont in een verzorgingstehuis aan de Spinozaweg) rijd ik langs de bomen die vroeger van mijn opa waren. Ik denk niet dat een boerderij als de Veenhoeve nu nog gesloopt zou worden maar dat er voor een veel elegantere stedenbouwkundige oplossing zou worden gekozen.
- 1967-2006 Lede, Rotterdam (Vreewijk). Hier, tussen de Dreef en het Manpad, staat het huis waar ik van 1967 tot 1981 heb gewoond en waar mijn ouders nog steeds wonen. Sociale woningbouw, maar wat een ongekende diversiteit: geen enkel school- of buurvriendje woonde in een zelfde type huis! Heb in de jaren tachtig de renovatiegolf over de wijk zien trekken. De groene achterpaden uit mijn jeugd zijn niet meer (schuttingen hebben bijna overal de ligusterheggen verdrongen) maar vanaf de straatzijde mag tuindorp Vreewijk er nog steeds zijn. Ik neem buitenlandse gasten graag mee voor een wandeling door de wijk.
- 1981-1982 Laan van Eik en Duinen, Den Haag. Op kamers bij een hospita in een nette burgermanswoning uit circa 1920 (schuifdeuren tussen voor- en achterkamer, glas-in-loodraampjes, schoonmetselwerk, miniscuul voortuintje, diepe achtertuin). Veel van mijn generatiegenoten weten dit soort huizen tegenwoordig wel te waarderen, mits voldoende authentieke details bewaard zijn gebleven.
- 1982-1983 Eefting, Amsterdam Zuidoost (Bijlmermeer). Een doodongelukkig studiejaar in een doodongelukkige galerijflat. Nooit in de bijbehorende kelderbox geweest (die 'bewoond' werd door een verslaafde Surinamer), noch in de parkeergarage. Ook nooit de naam van mijn burens geweten.
- 1984-2000 Huygenshuis, Lombardkade, Rotterdam (Stadsdriehoek). In 1984 betrok ik met drie medestudenten een dubbele bovenwoning in een wederopbouwcomplex. Ik geloof niet dat mijn medebewoners ooit de naam van het complex op de zachtglooiende gevel is opgevallen, noch dat ze besef hadden dat het water voor de deur in feite de Rotte was. Na mijn studie ben ik op dit adres blijven plakken. Vanaf het balkon een fantastisch uitzicht op de toren van het stadhuis, vanuit de achterkamer op de toren van de Laurenskerk. Wel altijd betreurd dat de patiopalen op het balkon in wezen een voorzetting zijn van het weinig elegante betonskelet.

- 1990-2006 Heemraadssingel 159, Rotterdam. In het kantoorpand naast de voormalige AMRO-bank op de hoek van Heemraadssingel en Vierambachtsstraat kom ik met tussenpozen al zo'n 15 jaar. Hier is de Stichting BBM gevestigd, een bureau dat het secretariaat voert voor een aantal privaatrechtelijke en publiekrechtelijke brancheorganisaties van de Nederlandse drankenindustrie en drankengroothandel. Ik heb in bijna alle kamers van het pand aan de Heemraadssingel een werkplek gehad en ken er elk krakend scharnier en losliggende traproede.
- 1994-2006 Maasdijk 11, Nederhemert (Bommelerwaard). Bijna twaalf jaar heb ik bijna al mijn weekenden en vakanties doorgebracht in een landarbeiderswoning uit circa 1860, gelegen op een oude rivierdijk. Hoewel behorend tot Gelderland kon ik vanaf de dijk bij helder weer de Sint-Jan in Den Bosch zien. In de uiterwaard achter het huis heb ik veel gezwommen in een verlaten kleiwinningsput omzoomd met wilgenbosjes. Heb in Nederhemert wel twee overstromingen meegemaakt en daardoor ervaren hoe kwetsbaar het Nederlandse rivierlandschap is. In Nederhemert heb ik een grote liefde voor tuinieren opgevat. Ik ben daardoor anders tegen stadstuintjes gaan aankijken. Wat ik vurig hoop is dat de nieuwe bewoners van het huis op de Maasdijk de meer dan zestig jaar oude hoogstam appelboom met rust laten en hem niet stiekem omzagen vanwege tijdelijke spreuwenoverlast.
- 2000-2006 Herman Robbersstraat, Rotterdam (Rubroek). Sinds 2000 bevindt zich hier mijn door de weekse uitvalsbasis, woon- en werkadres: een portiekwoning uit 1942. Rubroek is een raar wijkje met rare architectuur (Deutsche Kasernenbau) en een rare bevolkingssamenstelling (studenten, kunstenaars, freelancers, starters op de woningmarkt). Rubroek hoort bij Kralingen-Crooswijk maar ik denk dat het gros van de inwoners zich, net als ik, centrumbewoner voelt.
- 2006-2006 Wenen 8, Retie (Vlaanderen, provincie Antwerpen). Nog geen herinneringen aan dit huis, waar ik pas sinds kort de weekenden doorbreng. Het huis is gebouwd in 1960 door een Belgische baron aan de rand van het gemeentebos. Tuinieren op zandgrond is wel iets anders dan tuinieren op klei. Het 'wilde wonen' in België roept zowel afschuw als bewondering op. Waar ik werkelijk niets van begrijp is de Vlaamse voorliefde voor 'historiserend' bouwen in binnenstedelijk gebied. Naar wat ik er in Mol en Turnhout van heb gezien, hoop ik dat die mode inmiddels over haar hoogtepunt heen is.